

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 2 Lutego. V. S. ROKU 1807

WILNO d. 2 lutego. Wedle ukazu Jego Jm-peratorskiej Mci Rządzący Senat wysłuchawszy raportu Kommissyi za najwyższym ukazem dla rozpoznania długów i majątków byłych Litewskich Hetmana, i Podskarbiego Ogińskich w mieście Wilnie ustanowionej o stanności do tej kommissyi kredytorów etc. Rozkazali; wszystkim kredytorom Hetmana i Podskarbiego Ogińskich samym lub przez plenipotentów prawnie od siebie umocowanych złożyć w Kommissyi za najwyższym ukazem dla rozpoznania długów i majątków byłych Litt. Hetmana i Podskarbiego Ogińskich w mieście Wilnie ustanowionej wszystkie służące im dokumenta i obliży w terminie przeznaczonym Najwyższym Jmciennym ukazem pod d. 21 m. Januaryi r. 1800. zasłżym dla mieszkających w mieście miesięcznym, a dla mieszkających w innych miejscach sześciomiesięcznym pod obawą utraty wszelkiego do zaspokoienia siebie Prawa.

S. PETERSBURG VS. d. 22 grudnia. GL. Martinow przyjęty do służby umieszcza się w wojsku Dońskim; artylleryi GM. Berg w armii. Kammerher X. Wołkoński będzie Podpółkownikiem i Adiutantem G. Kawaleryi Michelsona. Leibgwardyi Preobrażeńskiej Półkownik Rosen Szefem i półku strzelców. Półkownik Kern Szefem Dnieprowskiego półku muszkietyerów. Wymazuje się z rang listy umarli z ran Szef i półku strzelców Półkownik Dawidowski. Uwalnia się od służby Szef Dnieprowskiego muszkietyerów GL. Brizeman von Netting. Baltyckiej i Czarnomorskiej Floty Kapitanowie 1 rangi zostają Kommandorami: Neleński, Perski, Boratński, Leontowicz, Sałtanow, Lutochin. Kapitanami 1 rangi: Brown, Don, Monte, Rose, Desin, Sukeszew, Zołotuchin. Kapitanami 2 rangi: Sorokin, Desin, Palicin, Maligin, Weselago, Powaliszin, Luki, Cac. Półkownik Zeicher, Maior Paszet назначeni kommandantami i półku morskogo i batalionowym. Oświadczone ukontentowanie Kommandantowi Fanagoryjskiego półku grenadyerów Podpółkownikowi Gelfreich, że go doprowadził do przyzwoitej sprawności.

Za najwyższym rozkazem G. Reketmeister Borosdin donosi Szlachcicowi Onnfremu Skalskiemu który podał skargę na Officyalistów kancelaryi powszechnego zebrania Senatu i 3 departamentu, którzy pilnowali sprawy jego z Młodeckim o majątek; ponieważ oświadczone nieukontentowanie przyczyniło w skardze na Officyalistów podaney, już były roztrząsane przez J. J. Mość, i znalazły się próżne i kłamliwe, a Skalski nie skarży się na wyrok powszechnego zebrania Senatu, i nie podał na to przepisany prawem podpisu; przeto kazano całe to dzieło zostawić bez roztrząśnienia.

Następujące osoby ofiarę przyniosły oyczyźnie.

Finlandzki Gubernator Emin 742 rubli na raz. Tayny konsyliarz Nicolai 200 r. 10 sztuk broni. Tayny konsyliarz Ridinger 100 rubli. Wiborgski kommandant Zaycow 200 rubli. 2 sztuki broni. Generałowa Suthof 100 rubli. Aktualny, stanu konsyliarz Oreus 20 sztuk broni. Lade 300 rubli. Janszyn 300 rubli. Lund i kompania 300 rubli, 7 sztuk broni, 2 szable. Janisz 300 rubli. Gołowanow 250 rubli. Hakman 200 rubli. Boppert 200 rubli. Nauczyciele gimnazium Finlandzkiego 200 rubli. GM. Gervais 100 rubli, i 5 sztuk broni. Seseman, Wrikstet, Bartram, Czironkin, Schmidt, Suthof, Strogonow każdy po 100 rubli. Szuszin 75 rubli. Ober Pastor Schreder 65 ruble. Lenden, Szindler, Holmbom, Dibow, Antonow, Jwanow, Mosin, Onkow, Czusowa, Ignacius, Danorenberg, Europeus każdy po 50 rubli. Aktualny stanu Konsyliarz Pirski 400 rubli.

WIEDEN d. 28 stycznia. Dwór Bawarski wyznaczył posłem u nas nadzwyczajnym Barona Rechberg; nawzajem Cesarz wysłał do Munich Graffa Stadion Kanonika Mogunckiego.

Kanał w Królestwie Węgierskiem przez kompanię uprzywilejowaną zrobiony, pod imieniem panującego Monarchy znaiomy, coraz pożyteczniejszym być zaczyna; w roku ostatnim szło przezeń blisko 700 statków częścią na Dunay, częścią do innych kanałów; niektóre niosły więcej 7 t. centnarów ładunku, opłacaiać pół graycara na milę od każdego, który dochód przyjmuie kompania, wybieraiąc koszt łożony. Prowadzono zaś z Węgier zboże rozciąć im zrzeczność przedaży produktów, dostatków krajowe pomnaża. Rząd starania dołożył, ażeby statki na pomienionym kanale używać się maiące, iak naydoskonalej były budowane.

LONDYN d. 31 grudnia. Jeszcze Parlament nie przystąpił do czynności ważniejszych, ponieważ rząd nie podał projektów, i nie obiawił zamiaru swego. Tymczasem Oppozycja przebiegaiąc Ministrów czynności; i przypadki zdarzone w Europie i na morzu podczas wakacyi, głośno przeciwko nim powstała, wybrawszy tłumaczem w izbie Niższej Reprezentanta Canning. Dawny ten przyjaciel Pitta iakie czynił głównejsze zarzuty, naylepiej zrozumieć można z odpowiedzi daney iemu od Ministra interesów zagranicznych.

ných Lorda Howick, której osnowę kładniemy.

Winienem, powiedział, usprawiedliwić Oppozycyę, do której lat 15 należałem, dziś od strony przeciwnę obwinioną. S. P. Fox przyjaciel, ja, i wielu innych przystąpiliśmy do niej w naczystszych myślach; nie z podłego zamiaru osiągnięcia urzędów i dostoiństw krajowych, lub nierozważnego przeciwnia się czynnościom Administracyi; miłość oyczyzny była przewodnikiem naszym, chcieliśmy odwrócić niektóre środki przedsięwzięte w domu i na wojnie, które do upadku Europy nachylaiać nieprzyjaciela zmocniły. Fox nie pisał wiadomego listu do Ministra Talleyrand ostrzegając o spisku, ażeby tym sposobem drogę otworzył do przyszłych negocyacyi, lecz z pobudki serca swojego; ale gdyby tak nawet było, nie widzę wstydu w uczynionej naprzód o pokoy odezwie. Dziś jeszcze, gdybym uyrzał szczęśliwą chwilę do zawarcia ugody pożytecznej, trwałej, chwalebnej, z honorem narodu, bezpieczeństwem zprzymierzeńców naszych zgodnej, nie ociągałbym się najmniej pierwszy wezwać nieprzyjaciół.

Kto znał szlachetne serce i umysł nieodżałowanego Foxa, wie dobrze iż skłonny był do pokoyu; i śmiało twierdzić mogę, że gdyby nie uprzedziła śmierć niewczesna, gdyby przed wejściem do Ministeryum nie miał tak biegłego przeciwnika w polityce, jakim Pitt był bez wątpienia, nie doznałibyśmy nigdy skutków przykrych terazniejszey wojny. W listach jego przed zgonem pisanych do rządu Francuzkiego, gdy ostatnią negocyacyą miał zaczynać, wydaie się otwarta wymowa i męzka, której rzadki w świecie zrównał, nikt nie przewyższył zapewne. Po traktacie zawartym w Amiens będąc w Paryżu, gdy słyszał nieprzyjaciół obwiniających Windhama o wpływanie do śpisków, oświadczył głośno, że to iest szczerza potwarz, a Minister Brytańni W. do nikczemnego dzieła nie należy.

Negocyacye ostatnie zaczęliśmy uie wprzód, aż wiadomość przyszła o podpisanym już traktacie w Paryżu d. 20 lipca, który gdy nie został potwierdzony, traktować nie chcieliśmy bez Mocarstw zprzymierzonych połączenia. Zarzucaia nam, że zapowiadając wojnę Królowi Pruskiemu za Hannover opanowany, staraliśmy się tenże kraj odzyskać przez traktat Francuzki. Ale któż nie wie, iż nieprzyjaźni z Fryderykiem 3 dla Brytannów przyczyną było zamknięcie portów Niemieckich i Bałtyckich handlowi naszemu. Równym sposobem niesłuszny iest zarzut, żeśmy spóźnili odsiecz i ratunek należny nieszczęśliwemu Królowi. Pierwszą wiadomość o wojnie, którą zapowiedział Napoleonowi, wzięliśmy bardzo nierychło od posła naszego Thornton z Hamburga, wkrótce potem list Ministra Pruskiego Jacobi oświadczaia, że ma pośpieszyć do Londynu.

Ten ledwie przybył d. 10 października, nazajutrz zemną rozmawiał. Tegoż czasu wysłaliśmy Lorda Morpeth w dostoiństwie Ambassadorsa do dworu Pruskiego; stanął nasz pełnomocnik w Niemczech, gdy już prawie niepodobne było ukazanie Fryderykowi 3 wierzytelnych listów, dla odmiany nieszczęśliwej i nagłej. Rozumiem, że sam Lord Morpeth rzecz z blizka widząc, spóźnił wykonanie danego zlecenia; zwłoka iemu zaszczyt przynosi roztropna, oyczyźnie pożyteczną była. Zaczeliśmy też rozbierać propozycye od Posła Jacobi podane; wszystkie były tak niedokładne, że rząd umyślił nowego posła wyprawić do Pruss, rozumieiać

iż ieszcze czas nie upłynął; albowiem niepodobno było mniemać, że dzień ieden i iedna bitwa, tak okropne skutki sprawi, iak się pokazało; do tego poselstwa wybrany Lord G. Hutchinson.

Podobna tey opieszałość Berlinskiego dworu daie się widzieć w czynnościach jego z drugimi Mocarstwami. Zprzymierzeńców ostrzegł zapóźno onaępuiaćey wojnie; ich woyska wczesnie przybyć nie mogły z odsieczą, co w innych okolicznościach uczyniłyby uayłatwiey.

Zarzuca Oppozycya, że w mowie do Parlamentu w dzień zagaienia obrad waszych, Król nie uczynił wzmianki o niewczesnym zgonie Szwagra swego X. Brunświckiego, który Pruskiej i Angielskiej Monarchii był zasłużony od czasu 7 letniej wojny, gdzie w obronie Hannoveru nie raz krew własną przelał. Nie chciał albowiem nasz Monarcha wznawiać pamiątki bolesnej sercu swemu, nie chciał rozrzewniać familii strapionej, przekonany gruntownie, iż każdy z Anglików uczuł głęboko stratę dwóch narodów nienadgrodzoną. Umarł wiekopomny bohater z zgryzoty raczey niż z ran odniesionych pod Auerstaedt.

Lecz zwróćmy już oko od interessów zagranicznych ku domowym, i przebieżmy niektóre zarzuty Oppozycyine. Powiada Canning, że wszystkie wyprawy zamorskie Anglików skutku pomyślnego pod nowym rządem nie wzięły, sam nie wiedząc iakie i dokąd były przedsięwzięte. Rzecz objaśnienia potrzebuie. Zostawszy Prezydentem Admiralicyi, wszedłem do gabinetu, i najmniejszego śladu znaleźć nie mogłem, w którą stronę udały się Francuzkie eskadry z Brestu wysłane w Grudniu r. 1805, pod Admiralem Willaumetz i drugimi. Dla tey przyczyzny w pogoń nikt nie ruszył z Anglików, nie żebym nie znalazł okrętów przygotowanych do potrzeby od moiego poprzednika; lecz daremną żeglugę nakazywać nie chciałem. Wkrótce starania dokładaia, wiadomość odbieram o nieprzyjacielskich obrótach, Admirala Duckworth wysłam; ten świetne zwycięztwo nad Francuzami odniósł w S. Domingo.

Drugi iest zarzut, żeśmy posiłków nie dali G. Beresford i Kapitanowi Popham w Buenos Ayres. Wyszedł pod żagle z woyskiem lądowem i eskadrą Achmut d. 9 października, w 4 tygodnie po odebranem doniesieniu o wydarcey Hiszpanom osadzie, spóźnienia tu nie było; żeśmy większey potęgi nie dali, bo trzeba było koniecznie trzymać w Angielskich portach nayogromniejszą, w zupełney gotowości do korzystania z przypadków. Stan Europy lądowej był wątpliwy. O wyprawie niedawno przedsięwziętey pod kommandą G. Crawford i Admirala Murray nie nam Oppozycya słusznego zarzucić nie może, gdy dotąd nie wie o iey przeznaczeniu, które ze względów politycznych i wojskowych zostanie tajemnicą dla narodu do chwili zamierzoney.

O wyprawie do Buenos Ayres oświadczyć powinienem; że radziłem nayıpierwszy rządowi odwołać ztamtąd G. Beresford i Pophama, iakoteż G. Baird kommanderuiącego w Przygórkach dobrej nadziei. Bez wiedzy i rozkazu naywyższej zwierzchności, sami uradzili, przedsięwzięli, wykonali zamiysł naiechania Ameryki południowej. Dzieło wprawdzie poszło w początkach pomyślnie, lecz Angielscy

wodzowie ubiegając się za zdobyczą, osadę wydartą Batawom, nieskończenie ważną dla nas, losowi zostawili; nie zachowano w Przygórku żadnego okrętu na obronę i odparcie nieprzyjaciół; co większa, śmiano jeszcze zatrzymać i do Amerykańskiej żeglugi użyć fregatę, która z Anglii wysłana pieniądze niosła na żołd wojsku zastępującemu dzierżawy wschodnio Indyjskie. Taki postępek wszelkiej karności, dobremu porządkowi, posłuszeństwu przeciwny godzien ukarania przykładnego.

Popham uczynił jeszcze więcej. Do miast Angielskich, gdzie najbardziej kwitną rękodziela, listy rozpisał, zachęcając, ażeby co rychlej wysyłały okręta do Buenos Ayres, pewne handlu i zysków niezmierzonych; towarzystwo patryotyczne Lloyd wsparło zamiary Kapitana, o którym ludzie morscy w Anglii rozumieją powszechnie, iż nadgrody od rządowych większe rozdaie. Gdybyśmy Ministrowie na podobne postęпки przez szparę patrzyli, cóżby ztąd wkrótce wyniknęło. Bez wątpienia Gubernatorowie osad zamorskich Brytanii w obn Indyach, kommandanci wojsk i eskadr posłanych w różne części świata, deptając instrukcje od rządu wzięte, śmieliby użyć władzy powierzonej, nie iak wyciąga dobro powszechne, lecz iak doradza własne ich upodobanie lub interes szczególny.

Ostatni zarzut Oppozycja nam czyni, żeśmy Lorda Paget odwołali z Wiednia, wyznaczając na miejsce jego posła Adaire; odpowiedź krótka; pierwszy dostojenstwa dłużey piastować nie mógł, ponieważ cyfrę pism urzędowych odkrył wielu osobom pospolitym. Nakoniec że Król rozwiązując dawny Parlament, nowych Reprezentantów obierać kazał, skutek to jest negocjacyi o pokoy z Francją zaczętey i zerwanej; rozróżnione były zdania w obu izbach, podzielone umysły. Monarcha udał się do całego narodu szukając powszechney zgody i iedności, która w okolicznościach terazniejszych pożądana jest i potrzebna koniecznie Anglikom. Głośno zaś i uroczyście oświadczają Ministrowie, iż z dochodów skarbowych grosz ieden użyty nie był na elekcyę w całym kraju.

Z New Yorck wiadomość odbieramy, że G. Wilkinson doniósł Prezydentowi stanów Amerykańskich o cofnieniu się wojsk Króla Katolickiego za rzekę Sabina w miesiącu jeszcze października; nie słyhać o żadnem krwi przelaniu w tych stronach, aniteż o wojnie Hiszpanom zapowiadzianej za przestąpienie dawnych granic między Louisianą i Floridą.

Też listy donoszą o ważney odmianie, która zayść miała w S. Domingo. G. Ferrand kommandant w części Hiszpańskiej, zgromadziwszy całą potęgę ruszył do miasta Dauphin, obległ, wziął szturmem, i w pień wycioł Murzynów, których wodzowie zamyslaiąc dawno sami wtargnąć do kraju nieprzyjacielskiego nie spodziewali się tey napaści. Uwiadomiony o smutném zdarzeniu G. Christophe doniósł o wszystkiem panującemu w Hayti Dessalines, który rozkazał zciągać wojsko i ruszyć w pole, sam wkrótce pośpieszyć mając. Jakoż przybył do mieszkania G. Christophe, lecz widzieć się i rozmawiać z nim nie chciał. Wódz nieukontentowany nie czekając nowych rozkazów, bierze lud zbrojny, i prosto zmierza do Dauphin, zamyslaiąc odzyskać twierdzę straconą. Już widział iey mury z daleka, gdy Dessalines doścignął. Nastąpiło zamieszanie, i iawna niezgoda między starszyzną. Od słów przyszło do gorszących swarów. Dessalines w

pierwszym zapale gniewu srogiego, rozstrzelać kaze Generałów Lebrave i Gabarre, najmilszych przyjaciół, którzy iemu nie raz dali dowod przywiązania i wieruści; stało się, padli wnet obydwa trupem, lecz w tym przypadku sam Dessalines kulą został ugodzony, od kogo niewiadomo. Słyhać, że po iego zeyściu Christophe najwyższym wodzem ludu Czarnego obrany i okrzyniony, rząd przyioł. Czekać trzeba potwierdzenia tey wiadomości. Już dawno wiedzieliśmy, że Dessalines częstokroć był srogim i okrutnym.

Odgłos jest powszechny, że Lordowie Holland i Auckland z iedney strony, pełnomocni Ministrowie Pinckney i Monroe z drugiej, po długich negocjacyach nakoniec podpisali umowę pożądaną między Anglią i stanami ziednoczonej Ameryki; te pozwalają po dawnemu do portów Riptey wprowadzać towary i produkta nasze; nawzałem Brytannia W. zcieśniać nie będzie handlu i wolney żeglugi Republikantów, według prawideł ścisley obojętności.

STRALSUND d. 4 stycznia. Szwedzkich i Pomorskich okrętów kupieckich zkonfiskowali w Lubbeck Francuzi 25, lud uwolniono. Statek z Szwecyi przysłany doniósł, że na morzu północném eskadrę Angielską postrzeżono. Z Stockholmu do Scanii ciągnąć zaczęły regimenta Szwedzkie, gwardya iednak Królewska rozkazu nie odebrała do rnszenia w pole. Mortier stoi dotąd nieporuszony w Anclam odbierając posiłki, czekając innych ze Francyi i Hollandyi, do prowincyi naszej nie wkraczał, nie mając iak się domysłano, gotowości do oblężenia Stralsundu. Nie licząc załogi naszej, mamy na wyspie Rugen 5 t. zbrojnych Szwedów, którzy w potrzebie łatwo przejść mogą cieśninę od lądu przedzielaiającą, i posiłkować G. Armfeldt.

Gdy tu jeszcze używamy doczesney spokoyności, Prussacy Pomeranią wschodnią zastępujący już mają do czynienia z nieprzyjacielem. G. Clossmau kommandant Badeńczyków i Francuzów z Stettina wyszedłszy, stanął pod Colbergem, którego garnizon codzienne wycieczki czyni z rozmaitem powodzeniem. D. 6 tysiąc Prussaków siadłszy na okręta, uderzyło na Francuzów będących w Wollin; już wpadali do miasta; lecz nieprzyjaciół otrzymawszy posiłek, dał odpór, zdobył 2 armaty, 150 ieńców, reszta powróciła do Colberga. Wollin utwierdzić kazał Mortier, chcąc zapobiedz nowym wycieczkom, i uście Odry zastonić.

IIAGA d. 12 stycznia. D. i Ludwik Buonaparte rozdał nowo ustanowiony order zasługi 294 osobom. Tenże mianował kilku konsyliarzów stanu, którzy zatrudniać się będą zwyczajnymi i nadzwyczajnymi dziełami rządowemi. Wszystkich Officyerów wojska narodowego i unterofficyerów przedtém uwolnionych od służby, gdy zwiano półki, na pensyi dotąd utrzymywanych, którzy jeszcze lat 50 nie mają, wezwano do chorągwi; z tego przypadku zrodził się domysł, że armia Hellenderska lądowa będzie pomnożona do 60 t. To pewna, że rząd i wysokie stany zatrudniają się teraz roztrząsaniem projektów skarbowych. W wielu podatkach pokazały się niedobory; lecz gdyby tych nawet nie było, nigdy terazniejsze dochody nasze wydatkom nie zrównaiają, ieżeli nie otworzą się źródła nowe. W roku s'óńczonym wpłynęło do skarbu 55 mill. zł. Holl. część ich większą na procent od długów oddano.

NEAPOL d. 1 stycznia. Massena znajduje się w stolicy naszej przybyły z Calabrii od dni kilku.

W całym państwie dziś jest spokojność, nstały domowe rozruchy, których odnowienia lękać się musimy; albowiem Angielskie woyska nie ustąpiły z Reggio i Scilla, owszem zmocniły twierdze onych tak dalece, iż Francuzi do oblężenia przystępować nie śmieją. Potęga ich pomnaża się coraz bardziej w Sycylii. Józef Buonaparte, zamyśla iak słyhać, spalone w rewolucyi miasta i wsie podnieść; lecz któż nie widzi, że ten projekt niepodobny jest w wykonaniu, dopóki wojna się nie skończy. Policją u nas urządzono na wzór Paryzkiej: która dość jest pilną w obowiązku swoim, od niejakiego czasu nie słyszemy przecie o rozbojnikach i złodzieiach dawniej zagęszczonych. Dla Lazzaronów tutejszych nowe ustawy piszą, ażeby ten lud był pracowitym i krajowi pożytecznym. Poczta mała zwana teraz urządzona jest wygodna w mieście liczącem dusz 400 t. każdy przez nią odbiera listy nie tylko w murach, ale też w okolicach stolicy. W Bitonto i Trani dało się uczuć trzęsienie ziemi, szkody jednak nie sprawiło.

COPENHAGA d. 6 stycznia. Upadek handlu na morzu Bałtyckim jest widzialny; czniemy to najlepiej Duńczycy w Sundzie, którego dochód celny zmniejsza się coraz. W przeszłe lata przechodziło pospolicie okrętów 12 t. więcej; w r. 1806 ledwie ich było 7140, które wpłynęły na morze Bałtyckie i z niego wyszły; między niemi Angielskich liczyliśmy 1260 Szwedzkich tysiąc, naszych 900, Pruskich 110, Amerykańskich 200. Król chory od niejakiego czasu do zdrowia powrócił. Na rok teźazniejszy zatrzymano w służbie koronnej 2 Admirałów, 2 Wice Admirałów, 3 Kontr Admirałów, 55 Kapitanów, 55 Poruczników, 66 Podporuczników okrętowych.

SEMLIN d. 10 stycznia. Z wyższej twierdzy Belgradu Kersylianie wyciągnęli spokojnie, według brzmienia kapitulacyi, Kusany Ali z Janczarami został na miejscu. Z Constantinopola doniesiono, iż eskadrę Angielską Admirała Louis w Dardanellach stojącą zmocniły nowe okręta i fregaty od brzegów Sycylijskich przysłane, Francuzcy wodzowie Molitor i Larriston dywizye swoje połączyli w Ragnie.

PRAGA d. 10 stycznia. Według wiadomości odebranej z Wiednia, Generałowie X. Lichtenstein i Graf Ferraris zanieśli prozbę do Cesarza za nieszczęśliwym wodzem X. Auersberg, którego osądzono. Wdanie się przyiół Monareha łaskawie; Xiaże traci na zawsze służbę, i na lat 3 będzie w twierdzach zamknięty, lecz order złotego runa zachował. Równym sposobem należący do sprawy. Półkownicy Teis i Beringer służyć odtąd nie mogą w armiach Austriackich; ieden skazany na areszt 3 letni, drugi na 3 miesięczny. Wyrok śmierci przeciwko G. Mack zapadły będzie ułagodzony. Słyhać o blizkim zwołaniu seymu Węgierskiego, Arcy X. Palatinus Józef powrócił z Wiednia do Budy.

FRANKFORT d. 18 stycznia. Miasto nasze od kilku wieków wolne, miejsce koronacyi Cesarzów Niemieckich, straciło nakoniec udzielnosć swoją; sama tylko smutna przeszłości szczęśliwey pamiątka mieszkańcom została, którzy przepisem Federacyi Reńskiej poddani Prymasowi, w dzień nowego lata przysięgę na wierność wykonać musieli. Opisywać obrządku nie będziemy, nie różnił się bynajmniej od wielu podobnych. Nowy Pan Ministra Beust wyznaczył rząd cą naszym; interessa cywilne woyskowe, skarbowe, i policyi iemu powierzone. D. 13 przybył do nas Marszałek Kellerman; d. 16 Marszałek Brune z licznym orszakiem iadący do Hamburga, gdzie podobno komendę przyimie.

WROCLAW d. 10 stycznia. Miasto nasze poddało się nieprzyjacielowi, po wytrzymanem oblężeniu dość długim; Bawarczykowie i Wurtembergcykowie znaczną szkodę w domach przez bombardowanie sprawili; nie to jednak skłoniło do kapitulacyi Gubernatora G. Thiele; chciał bronić się dłużej; lecz odebrana wiadomość o niepomysłnem powodzeniu X. Anhalt idącego z odsieczą, do ugody skłoniła. Ten wodz z częstką garnizonu Swidnicy stanowiący pod Strehlen d. 24 grudnia rozprawę miał z zprzymierzeńcami, w której 800 ieńców, 500 koni 6, armat stracił. Nie było szczęśliwsze usiłowanie powtórne; zciągnął wprawdzie z Neisse, Schweidnitz, twierdz innych do 10 t. żołnierza Pruskiego, i przyszedł pod Wrocław nie widzian tak dalece, iż Bawarczyków strażę zostały zabrane. Lecz wkrótce po tém ostrzeżony nieprzyjaciel ruszył w pole z przewyższającą siłą; zaczęła się bitwa d. 30 na świtanie, której ten był skutek, że Prussacy straciwszy 1500 ieńców, dział 7, nieco wozów oddalić się musieli.

D. 2 stycznia G. Thiele prosił o kapitulacyę; podpisana nazajutż; nieprzyjaciel jednak nie wkroczył do murów naszych przed d. 7; Garnizon wynoszący 6 do 7 t. ludu broń złożył. To sprawiwszy Hieronim Buonaparte kazał G. Deroi z woyskiem Bawarskiem oblegać Brieg; G. Vandamme z Wurtembergcykami poszedł do Swidnicy, która opasana tylko być może zdaleka, gdyż nieprzyjaciel nie ma zadość żołnierzy do szturmowania twierdzy z Szląskich najważniejszej. Zostaną jeszcze nietknięte i dobrze obwarowane na przypadek, Neisse, Glatz, Silberberg Cosel.

FULDA d. 10 stycznia. Gubernator krain naszego G. Thiebault chcąc zapobiedz; ażeby rozruch wszczęty u Hassów tu nie przeszedł, wydał odezwę do mieszkańców; odwodzi naprzód każdego od powstania przeciw rządowi dzisieyszemu; co ieśli uczynią, siebie i kraj cały zgubią, Francya na ich poskromienie zapewne nie odwoła armii użytych do czynney kompanii w państwie Pruskiem; lecz woyska Federatów Renu, Hollenderskie, rezerwy ciągnące od Renu, młodzieżą nowozacieczną zmocnione przyiada na rokoszaków. Dawno już uważali obywatele Niemieccy, że Napoleon posiłki od Xiażąt Rzeskich dające, w drugiej linii postawił we środku, które mają przed sobą Francuzów rozłożonych w prowincjach Pruskich, za sobą inne dywizye z lewego brzegu Renu przeprowadzone na prawy. W Munster konczy się zaciąg legionu Westfalskim zwanego na żołd Francuzki. Officerom i żołnierzom służby Pruskiej, krajowym i obcym dano do wyboru, chcą lub nie służyć pod nowymi chorągwiami; każdy z nich zachowa swój stopień i gażę dawną odbierać będzie.

STUTT GARD d. 12 stycznia. Według przepisów Reńskiego związku, następujący Panowie hold wykonali naszemu obrządkiem uroczystym d. 6. Xiażęta Hohenlohe Neuenstein, Karol Fryderyk, Ludwik, Gustaw; X. Hohenlohe Langenburg Filip; Xiażęta Hohenlohe Waldenburg Karol, Albrycht, Franciszek; X. Hohenlohe Ingelfingen Fryderyk; Xiażęta Hohenlohe Kirchberg Ludwik, Krystyan, X. Hohenlohe Schillingfurst Franciszek, X. Hohenlohe Bartenstein, Karol; Xiażęta Waldenburg Maxymilian, Ernest, Józef, Graffowie Waldburg, Wartenberg, Erbach, Koenigsegg, Sternberg, Loewenstein, Puckler, Ysenburg, Metternich, Schaesberg, Aspremont, Baron Truchsess namiestnik Przeora orderu S. Jana Jerozolimskiego w krajach Wurtembergskich.